

Verslag vergadering raadsronde groene kamer d.d. 27 augustus 2019

Verslag: mevrouw Sinsel (Notuleerservice Nederland)

Regionaal Historisch Centrum Limburg uitbreiding gemeenschappelijke regeling

Aanwezig:

Voorzitter: de heer Betsch
College: wethouder Janssen
Griffie: mevrouw Vroemen (secretaris)
Fractiewoordvoerders: mevrouw Slangen en de heren Van Est, J. Janssen, Pas, Pulles, Smeets en Vos
Ambtenaar: de heer Dirx
RHCL: mevrouw Wiggers (directeur RHCL) en de heer Bregman (hoofd bedrijfsvoering RHCL)

De voorzitter opent de vergadering om 17.07 uur. De voorzitter deelt mee dat wethouder Janssen vandaag wethouder Jongen vervangt. De voorzitter geeft aan dat ten behoeve van de wettelijke taken op het gebied van het statisch archief (stukken die langer dan twintig jaar bewaard worden) en ten aanzien van het wettelijk toezicht op de gemeentelijke archieftaken, de gemeente Maastricht een gemeenschappelijke regeling heeft getroffen samen met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap: de 'Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Limburg' (GR RHCL). De gemeente Heerlen en de provincie Limburg willen graag toetreden tot deze regeling. Op grond van artikel 34 van de huidige regeling besluiten de minister en het college na het verkrijgen van de toestemming van de gemeenteraad.

Wethouder Janssen licht toe dat de stukken voor zich spreken. Er ontbreekt echter wel een 'was-wordt lijst' met betrekking tot het GR-reglement. De wethouder zegt toe dat deze nog wordt aangereikt (toezegging). Verder is ook in artikel 34 van het nieuwe reglement in de zogenaamde toetredingsclausule een fout gesloten. Daarin staat namelijk dat het college van B&W in plaats van de raad besluit over de toetreding. Dat is echter 'uw raad'. Deze omissie – die gemaakt is door de juristen van het Rijk – wordt nog aangepast (toezegging).

Eerste termijn

D66 (Pas) vraagt of nog met de nieuwe gedeputeerde onderhandeld moet worden. Of moet er alleen nog 'een klap' worden gegeven?

Wethouder Janssen antwoordt dat het bestuur van de provincie Limburg nog een besluit moet nemen. De voorwaarden blijven echter gelijk.

50PLUS (Van Est) is het eens met het proces, maar mist de financiële onderbouwing. In het najaar 2017 zijn de aanvragen ingediend en toch moeten zaken zoals de rechtsposities en de extra frictiekosten nog worden onderzocht. Hoe zit het met de kosten van de tweede bewaarlocatie? In het raadsvoorstel van de gemeente Heerlen – dat inmiddels is goedgekeurd – staat ook dat de definitieve tekst van de regeling en de financiële paragraaf zijn uit onderhandeld. 50PLUS zou die graag aangereikt willen zien.

De heer **Bregman** legt uit dat de financiële paragraaf aan de gemeenschappelijke regeling is toegevoegd. Deze financiële paragraaf heeft ook in de gemeente Heerlen voorgelegen. Verder is men bij de afspraken met de gemeente Heerlen uitgegaan van budgetneutraliteit. Bij rechtspositionele verschillen van individuele medewerkers – de zogenaamde frictiekosten – wordt dit zogenaamde rugzakje van die medewerkers door de gemeente Heerlen gefinancierd.

Daarnaast zijn ook financiële principe afspraken over de extra bewaarplaats Christus Koninkkerk met de gemeente Heerlen gemaakt. In de Christus Koninkkerk is in totaal zestien strekkende kilometer aan archiefruimte beschikbaar en daarvan is straks zes strekkende kilometers in gebruik. Dat wil zeggen dat er nog tien strekkende kilometers aan archiefruimte beschikbaar zijn om verder aan andere partijen te verhuren dan wel bestaat de mogelijkheid dat bestaande partijen extra archief kunnen toevoegen. De gemeente Heerlen wil ook graag een eigen archiefbewaarplaats. De huidige bewaarplaats in het Thermenmuseum voldoet niet aan de wettelijke eisen en daarom is ook in het kader van stadsvernieuwing gekozen voor de nieuwe archiefbewaarplaats in Vrieheide.

50PLUS (Van Est) vraagt of dit in de stukken staat.

De heer **Bregman** legt uit dat dit niet in deze stukken staat. Dit gaat immers over de toetreding.

GroenLinks (Vos) vraagt of dit financiële voordelen oplevert. Waarom komt dit niet tot uitdrukking in de bijdrage die Maastricht moet gaan betalen? Verder worden ook verschillende verdeelsleutels voor de digitale en analoge kosten gehanteerd. GroenLinks vraagt uitleg over deze verschillen.

De heer **Bregman** legt uit dat men bepaalde kosten kan reduceren door bijvoorbeeld te werken met één archief specifieke applicatie en één licentie. Dit is vanwege de kostenneutraliteit niet vertaald in een veranderende bijdrage voor de gemeente Maastricht. Dit betekent dat het voor de gemeente Maastricht dus geen voordeel op hoeft te leveren. Verder liggen er landelijke afspraken over de verdeelsleutels. De landelijke afspraak rondom de financiering van het analoge archief is een bedrag per strekkende meter. Hoe meer strekkende vierkante meters archief een zorgdrager inbrengt, hoe hoger het prijskaartje is. In het verleden is ook ooit bedacht dat men op basis van terabytes ging werken. Dat was echter niet handig en toen is door een landelijke werkgroep voor alle RHC's onder aanvoering van het Rijk gekozen voor een landelijke verdeelsleutel op basis van het aantal inwoners. Dat bedrag is hier ook aangehouden bij de digitale archieven.

GroenLinks (Vos) vraagt wat tegenover de verminderde zeggenschap staat. In de nieuwe gemeenschappelijke regeling zitten ook maar drie bestuursleden in het dagelijkse bestuur en daarmee ontbreekt dus per toerbeurt een partij. Is dat een wenselijke situatie? Hoe was de oude regeling?

Mevrouw **Wiggers** legt uit dat er momenteel twee partners zijn; het Rijk en de gemeente Maastricht. Het minimum aantal voor het algemeen bestuur is vier bestuurders. Dat waren dus twee wethouders namens de gemeente en twee rijksbestuurders. Bij de herziening van de Wet gemeenschappelijke regeling – die ook in 2017 in de gemeenteraad is behandeld – is dat aantal verhoogd naar zes bestuurders. Dat zijn dus drie wethouders en drie rijksbestuurders. Dat is een bestuurlijke druk, met name voor het college. Verder is het RHCL een uitvoeringsinstelling. Bij elke partner die gaat toetreden blijft dat aantal van zes algemene bestuursleden gehandhaafd op basis van de norm die de RHC's in Nederland hebben. Verder is ook de verwachting dat – buiten de provincie Limburg en de gemeente Heerlen – voorsnog in de komende drie jaar geen andere toetredingen voorzien zijn. Op basis van de wettelijke regeling zou in het dagelijkse bestuur ook nog een onafhankelijke voorzitter toegevoegd kunnen worden. Momenteel is dat echter niet de keuze van het zittende algemene bestuur geweest. Het dagelijkse bestuur wordt uit het algemene bestuur gekozen en het is aan de leden van het zittende algemene bestuur om onderling uit te maken hoe die samenstelling vormkrijgt.

GroenLinks (Vos) vraagt meer uitleg over de uittreding op termijn van het rijksarchief. Er wordt niet gesproken over de consequenties voor de toekomstige bijdrages. GroenLinks mist een overgangsregeling en een termijn waarop dit allemaal wordt geregeld.

De heer **Bregman** legt uit dat het uiteindelijk aan het bestuur is om tot een financiële regeling te komen. De kosten zijn aan de uittredende partij en in vergelijkbare situaties wordt vaak met een afbouwregeling gewerkt. Het algemeen bestuur bepaalt. Het is uiteindelijk ook aan de minister om te bepalen of het Rijk uittreedt en op welke termijn. Er ligt wel een principe uitspraak dat het analoge archief in de Sint Pietersstraat in Maastricht blijft. De financiering daarvan blijft ook door het Rijk gewaarborgd. De heer Bregman verwacht dat het Rijk zich vooral bestuurlijk zal terugtrekken. Op dit moment betaalt het Rijk alleen voor de analoge archieven.

Tweede termijn

Het **CDA** (Janssen) heeft geen vragen meer. Het CDA dankt voor de heldere beantwoording.

Partij Veilig Maastricht (Smeets), **GroenLinks** (Vos), **D66** (Pas) en de **SP** (Pulles) danken voor de beantwoording en achten het raadsvoorstel rijp voor besluitvorming.

50PLUS (Van Est) vraagt om eventuele incidentele kosten als gevolg van de toetredingen afzonderlijk bij de jaarrekeningen en begrotingen inzichtelijk te maken. Het raadsvoorstel is rijp voor besluitvorming. Mevrouw **Wiggers** zegt dit toe.

De **PvdA** (Slangen) vindt het een goed voorstel en stemt hiermee in. De PvdA dankt ook voor de toelichting. De PvdA vindt echter wel dat het raadsvoorstel geen schoonheidsprijs verdient. De 'was-woordt lijst' ontbreekt bijvoorbeeld. Verder ontbreekt ook de melding dat volgens de Wet

gemeenschappelijke regeling de gemeenteraad de toestemming alleen kan onthouden indien zaken in strijd zijn met de wet of als het algemeen belang in het geding komt.

De voorzitter stelt vast dat de wethouder twee toezeggingen heeft gedaan. De wethouder heeft toegezegd dat een 'was-wordt lijst' nog wordt aangereikt. Daarnaast wordt artikel 34 nog aangepast. Het raadsvoorstel wordt als hamerstuk doorgeleid naar de raad van 10 september 2019.

De voorzitter sluit onder dankzegging van de aanwezigen de vergadering om 17.31 uur.

Maastricht, 27 augustus 2019

Vroemen
Secretaris

Betsch
Voorzitter